Latweeschu Awises.

Isnahk 7 reises nedeklâ. ○ 92. gada gahjums.

Maksa:

Ekspedizijâ sanemot		
par 1 gadu	2 rub.	20 kap.
par 1/2 gadu	1 „	20 „
par 1/4 gadu	— „	60 „
par mehn.	— „	25 „

Maksâ pa pastu pesûtot:		
par 1 gadu	3 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	1 „	60 „
par 1 mehnesi	— „	35 „
par 1/4 gadu	— „	90 „

Maksâ uz ahrsemem:		
par 1 gadu	10 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	5 „	80 „
par 1/4 gadu	3 „	50 „
par 1 mehnesi	— „	80 „

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rind. 10 k., 1. pusê un tekstâ 30 k.

Adreses mainas maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakzija, Jelgawâ, Katoku ielâ Nr. 42. Ekspedizija, Katoku ielâ Nr. 40. Tel. 981. Kantoris: Rigâ, Wakru ielâ 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 276. **Treschdeen, 16. oktobrî.** **1913.**

Swariganais no satura:

Schihdi Palestinâ.
Schihdu boikots Polijâ.
Tautu kaujas peemineklis Leipzigâ.

Schihdi Palestinâ.

Schihdu ekonomiskais spehks pagahjuschâ gadusimtenâ otrâ pusê leeliski peeauga un aug lihds schim nepahrtraukti. Wisâs pasaules malâs tirdsneeziba pa leelakai daksai un ruhpneeziba pa daksai atrodas schihdu rokâ un wini pilnigi pahrwalda wispasaules naudas tirgu. Tomehr schihdeem, iskaisiteem pa wisu pasauli, atsewischku walstu pahrwaldischanâ naw noteizoscha wahrda. Eegumuschi wisâ pasaulê leelu saimneezisku waru, schihdi sawu kahrt sajuht nemeeru ar sawu besteesigo un besdsimtenes stahwokli un tadehl, winos pamodâs wehleschanas, radit dsimteni, dibinat sawu walsti.

Winu azis greesâs uz Palestinu. Jerusalemei bij jabuht schihdu walsts galwas pilsehtai. Sinams, Turzija wehl ne domat nedomâ atdot schihdeem Palestinu, bet koloniseschanu neleedz un to tad schihdi ari ir organisejuschi un turpina, pee kam gan winu slepenâ zeriba ir ta, useeet reis Dawida troni Jerusalemê.

Ideju, koloniset Palestinu ar schihdeem, uzkehra wispirms schihdu bagatneeki jau preeksch pahra desmit gadeem. Schis kustibas preekschgalâ stahweja Parises Rotschildi. Tagad koloniseschanas leetu wada schihdu koloniseschanas sabeedriba, kuru dibinajuschi schihdu tâ sauktee zionisti, kuri turas pee idejas par schihdu walsts dibinaschanu Palestinâ.

Kâ nu stahw ar schihdu koloniseschanas leetu Palestinâ, par to pehz nesen Winê noturetâ zionistu kongresa kahda wahzu awise pehz schihdu sinam raksta sekoschu:

„Schihdu eezeloschana Palestinâ pehdejos gados arween peenemas un teek dibinatas seedoschas kolonijas. Schihdu eedsihwotaji Palestinâ eedalas diwâs grupâs, senajos un jauneezekojuschos. Pawisam dsihwo Palestinâ kahds 100,000 schihdu, no kureem puse ir senajee, kas dsihwo pilsehtâs, un otra puse eezekojuschee jeb kolonisti, no kureem ari 40,000 dsihwo pilsehtâs.

Jauneezekojuschee schihdu pilsehtu eedsihwotaji ir no leelas nosihmes preeksch Palestinas kulturas un saimneezisKâs dsihwes. Wini dod tirgotajus, ruhpneekus, ahrstus un skolotajus un weizina tirdsneezibas un ruhpneezibas attihstischanos.

Bet eezekojuscho schihdu kodols ir schihdu lauku eedsihwotaji, kuru gan skaita sinâ masak par pilsehtas eedsihwotajeem. Wini dsihwo 40 lauku kolonijâs un winu usdewums ir tas, isschkirt leelo jautajumu, waj ir eespehjams peegreest eewehrojamu daku schihdu paleekoschi pee semkopibas. Schihdu semes ihpaschums Palestinâ sneedsas tagad pee 40,000 desetinam, no kuràm 30,000 desetinas ir schihdu kolonistu leetoschanâ. Judejâ 15 kolonijam peeder 8600 desetinas, Samarijâ 8 kolonijam 6000 desetinas, Galilejâ 16 kolonijam 16,200 desetinas un Austruma Jardonas apgabalâ 1 kolonijai 300 desetinas.

Bij loti gruhti peeradinat schihdus pee semes darbeem, jo lihds schim wini bij nodarbojuschees tikai ar tirdsneezibu. Dascha laba kolonija negahja uz preekschu. Bet leelu pabalstu kolonijam dewa barons Eduards fon Rotschilds Parisê, kursch tàm weenmehr palihdseja. Winsch susinaja purwainas weetas zaur eikaliptu koku stahdischanu, winsch lika taisit wihna pagrabus un uhdens wadus, organiseja wihna pahrdoschanu u. t. t. Tomehr schahdai barona Rotschilda gahdibai par kolonisteem bij ari tas nelabums, ka wini palika nolaidigi un nepatstahwigi, peerada pee barona Rotschilda palihdsibas un negahja uz preekschu. Par schahdas sawas koloniseschanas metodes isnahkumu saschutis, barons Rotschilds atteizàs 1889. g. no koloniju pabalstischanas un nodewa sawa darba turpinaschanu Schihdu Kolonisazijas sabeedribai Parisê. No ta laika kolonijas pastahwigi attihstas."

Tahlak schai schihdu koloniseschanas leetâ sino Konstantinopoles laikraksti, ka nolemts drihsumâ slehgt schihdu ismehginaschanas fermu un semkopibas skolu pee Smirnas, jo wisi schihdu jaunekli, kas tur mahzijuschees, nepeegreeschotees wis semkopibai, bet tirdsneezibai. Aiz teem pascheem eemesleem slehgschot ari semkopibas skolas Dschedeidâ un Jaffâ un amatneezibas skolu Jerusalemê, kuras wisas kà ari pirmo ustur Schihdu Koloniseschanas sabeedriba.

Ja apskata schos sinojumus tuwak, tad israhdas, ka no wiseem 100,000 Palestinas schihdeem tikai kahdi 10,000 nodarbojas ar semkopibu un dsihwo uz laukeem 40 kolonijâs. Schis kolonijas tomehr nihkulo un neeet uz preekschu un tikai zaur palihdsibu no ahreenes schihdi wehl tur spehj turetees. Tà tad nebuhs nekad eespehjams pahrwehrst schihdus par semkopjeem. To rahda ari winu semkopibas skolu nodomatâ slehgschana. Drihsak muscha nesis medu, nekà schihds nodarbosees ar semes darbeem. Palestinas koloniseschana welkas jau gadu desmitus, un tomehr no wiseem wispasaules schihdeem tikai 10,000 ir nometuschees kolonijâs. Schihdu walsti waretu schihdi tikai tad dibinat, ja walsts pamata schkira buhtu schihdu semkopji. Bet ja nu tas naw sagaidams, tad ari newar buht runa par schihdu walsts dibinaschanu. L.

Sekschseme.

Schihdu boikots Polijâ.

Warschawas schihdu awises sino, ka poli, nolemdami sew wajadsigàs pahrtikas un zitas prezes nepirkt wairs pee schihdeem, atwehruschi schinis deenâs kahdâ Warschawas preekschpilsehtâ, kur lihds schim atraduschees tikai schihdu weikali, **ap 100 paschu pahrdotawas**. Un tà ka poli nu eepehrkotees sawas wajadsibas tikai paschu pahrdotawâs, tad gandrihs wiseem schihdeem nahzees slehgt sawus weikalus un iszelot uz zitureeni, — pa leelai daksai uz Angliju, waj ari atkal uz Palestinu, lai tur mehginatu sew maisi pelnit. Wispahri schihdu stahwoklis Polijâ kluhstot loti gruhts un nepanesams, poku neatlaidigi turpinatà boikota dehl. — Scho boikotu pret schihdeem poli, kà sinams, ussahka par to, ka pehdejâs walsts

Noslehpumainais isgudrotajs.

Romans no pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

— Ejat, ejat, tur juhs gaida.

— Kas gaida?

— Nedrihkstu teikt. Ejat tikai.

— Ja neteiksi, kas gaida, es neeeschu.

Meitene pazehla uz winu luhdsoschi aztinas.

— Ejat gan. Tur juhs loti gaida. Es eeschu un teikschu, ka juhs tuhlin nahksat.

Pee scheem wahrdeem wina aisskrehja pa birstalu.

Wanags brihdi wilzinajàs, tad sahka eet, kurp bij teikts.

Un tiklihds ko winsch bij isnahzis atmatas malâ, tuhlin gahrschâ pamanija kahdu seeweetes stahwu kustamees.

Winsch paahtrinaja solus un drihz ween bij jau tur.

— Mahsa Anna! — Wanags peepeschi issauzàs.

— Ja, ta es esmu, — meitene atbildeja.

— Kà tad juhs sche atkluwat?

Wina uz to neatbildeja un tikai ahtri turpinaja:

— Behgat ahtri projam no schejeenes. Mehginat nemaniti pahrzeltees uz salinu un behgat, zitadi buhs par wehlu. Wairak neko nejautajat. Sweiki!

Un wina ahtri aissteidsàs.

Wanags palika pahrsteigts stahwam. Bet jau nahkoschâ azumirkli winsch to panahza.

Wina apstahjàs.

— Nekawejatees. Steidsatees turp. Esat usmanigi. Wakarâ es ari turp nobraukschu. Bet nu nekawejat mani.

Un pirms Wanags paguwa ko teikt, wina atkal aisgahja.

„Tà tad muhsu paslehptuwe ir issinata", — Wanags nodomaja: — „Warbuht jau mums gatawo lamatas".

— Nu, naw ko bihtees, — Geris meerinaja Wanagu, kad pehdejais bij pahrzehlees atpakal uz salinas un winam pastahstijis par sawu peedsihwojumu: — To tikai seeweete wareja issinat. Tàm weenmehr labaka nojauta schahdâs leetâs.

— Labi jau buhtu, ja tà buhtu schoreis. Zitadi war eekrist wehl kesâ.

— Neeki, gan buhs labi, — ari Dluschnewskis peekrita beedram.

Wanags wairs neka neteiza, un tikai ar leelako nepazeetibu gaidija uz wakaru.

Tas ari beidsot peenahza, bet Anna nerahdijàs. Pahrgahja krehsla. Tad pilnigi satumsa un beidsot peenahza nakts. Apkahrt nebij nekas manams.

Beidsot ap pulksten weenu naktî winsch pamanija pret straumi brauzam kahdu laiwinu. Ta lehni kustejàs uz preekschu, jo airetajs, azim redsot, nebij stiprais, bet straume spehziga. Pagahja labs brihdis, lihds kamehr laiwina sasneedsa salinu un eebrauza beesajos meldros ap to.

— Es jau domaju, ka wairs nebuhsat, — Wanags teiza uz Annu, kad ta bij iskahpusi no laiwas.

— Nebij agrak eespehjams, — meitene atbildeja smagi elpodama, jo no aireschanas bij stipri ween peekususi: — Nemaz wairs nezereju attikt schurp ...

— Waj muhs tik zeeschi usmana.

— Loti ...

Augusts zeeschi eeskatijàs meitenes sejâ. Leelàs, tumschàs azis nemeerigi uz winu luhkojàs.

— Juhs droschi ween, baidodamàs par mani, wisu stipri pahrspihlejat. Warbuht apstahkli nemaz tik launi naw?

— Jr. Stipri launi.

— No kam juhs to sinat?

— No tam, ka polizija ir kahjàs.

— Kas gan wareja muhs usost?

— Tas nemaz nebij wajadsigs.

— Kà ta?!

— Juhs paschi sewi nododatees.

— Paschi?

— Ja. Wehl pagahjuscho nakti juhs sche bijat sakuhruschi uguni. Waj wehl labakas sihmes preeksch juhsu guhstitajeem wajag?

Annai bij taisniba. Wini pateescham pagahjuschâ naktî bij eekuhruschi masu guntinu, bet tas bij notizis wehlâ pusnaktî un kahdâ bedrê salinas widû. Tomehr wini bij pamaniti.

— Bez tam, — Anna wehl turpinaja: — No juhsu puses bij loti neapdomigi pahrbraukt uz krasta, — tur juhs redsejuschas daschas seeweetes un weena no tàm juhs pasinusi.

— Kas ta gan waretu buht?

— Starschinska.

— Starschinska?!... Tà tad wina sche?

— Ja. Un wina par to pasinojusi atteezigàm eestahdem.

— Winai bij teesiba to darit, — Augusts klusi noteiza: — Bet tas neko nenosihmê, — es islausischos zauri guhstitajeem un aismukschu. Wehl ir laiks.

— Par wehlu.

— Newar buht!

— Tà tomehr ir.

— Es tizu sawai swaigsnei.

— Labi, ja juhs to spehjat. War jau ari buht, ka wina ari schoreis juhs isglahbs. Bet tad jums japateizas ari wehl kahdam zitam.

— Kam tad? Jums?

— Ne. Wizekam.

— Wizekam? Waj tad winsch sche?

— Ja. Leekas, ka juhs esat pasihstami.

Wisi metas zeños

preeksch ihstajeem papirosseem

„Riga"

A. S. Maikapara.

Tkai krusttisfi pahri pahr etiketem paraksts: „A. S. Maikapar" galwo par nesalihdsinamo labumu. Zits paraksts, kaut ari sarkans, ir launprahtigs pakaldarinajums Muhsu ihstee papirosi „Riga" pagatawoti no sajaukuma, kursch ir fabrikas A. S. Maikapara **noslehpums** un neweena zita fabrika **naw spehjiga** sasneegt tahdu nesalihdsinamu aromatu.

Sargaties no peemahnischanas.

domes wehleschanâs schihbi, sabeedrodomees ar progresisteem un sozialdemokrateem, isgahsa Warschawâ zauri poku tautisko kandidatu un palihdseja eewehlet kâ Warschawas preekschstahwi walsts domê sozialistu. Warschawas ussahktais schihdu boikots isplatijees pa wisu Poliju.

Rigas Herfonas kanals.

Paschlaik gandrihs jau nobeigti wisi preekschdarbi kanala buhwei. Wisa materiala pahrstrahdaschana, kas sihmejas uf uhdenszeka ispehtischanas preekschdarbeem, nobeigta ap 15. oktobri. Lihds ar to ahtri ees uf preekschu sluhschu projekteschanas darbi un isdewumu aprehkinu sastahdischana. Wiss projekts nahks gataws uf nahkoschâ gada maiju.

Twaikona „Westkisten" bojâ eeschanas leetâ.

No Helsinforsas sino, ka uf bojâ gahjuschâ kuga „Westkisten" atradushees kreewu lotschi, Wlasows un Kisilews.

Baltija.

Kâ latgaleeschi zihnas par tehwu walodas eeweschanu tautskolâs,

par to raksta winu awise „Jaunas Sinias". Lihds schim Latgales skolâs nemaf nepeelaisch latweeschu walodu, kaut gan apmekletaji ir latweeschi, kreewi un poki tikai pa retam eegadas. Ari par skolotajeem peenem tikai kreewus. Ka behrni tur neko nemanto, pats par sewi saprotams. Wisu to eewehrojot, Rehseknes aprinka semstes lozekli eekustinaja jautajumu, lai peelaisch latweeschu walodas mahzischanu tautskolâs un peenem par skolotajeem latweeschus. Uf sehdi bij eerabees ari weetejais tautskolu inspektors Schako un tam sirdigi pretojâs, jo latweeschu tehwu walodas peelaischana tautskolâs esot pret walsts interesem un nelikumiga. Latweeschu prasibas schoreis aisstahweja ari kreewu tautibas semstes lozekli un poli, tâ ka balsojot nolehma:

1) eewest latweeschu walodas mahzibu tur, kur behrnu wezaki to wehlas, un

2) atkaut latweescheem buht par skolotajeem semstes skolâs.

Tâ tas Latgalê. Schkeet, tureenes kreewi labak saprotas ar latweescheem, nekâ Rigâ. Waj Rigas kreewi newaretu pee wineem pamahzitees.

Noseegumi un nelaimes gadijumi.

Kalfnawas muischas meschos 6. okt. kahds Rigas politechnikas studentu pulzinsch sarihkoja medibas, kurâs faschauts weetejais Jahnis Putra.

Zeswaines Ahrinos 5. okt. nakti nodega Jahnim Lezanam klehts ar mantu. Klehts bija apdroschinata par 240 rbl., bet mantas ne. Domà ka uguns peelikta.

Plawinas. 28. julijâ aplaupita un iswarota 44 g. w. Made S. Tagad ussihmeti par wainigeem un nodoti ismekleschanâ Plawinu 40 gadus wezais Eduards J. un Borkowas 33 gadus wezais Peters S.

Turaidas bijuschais muischas krogs nodega 10. oktobra naktî. p.

Laudonas-Odseena. Swehtdeen, 13. okt. ap plkst. 1 deenâ pa logu sawâ istabâ Timsmalu mahjâs ar weenu schahweenu **noschauta** 47 g. w. Made Uschazkaja. Ismekleschana ussahkta. p.

Wentspils aprinkis. Mahju pahrdoschana. 23. dezembrî sch. g. pulksten 10 no rihta pahrdos wairakfolischanâ Wentspils-Kuldigas meerteesneschu sapulzes sahlê Andrejam Wihksnam peederoschâs Sarkanmuischas pagasta „Wezelu" mahjas dehl 867 rbl. 82 kop. leelas prasibas. Mahju platiba 38,86 desetinas, wehrtetas uf 1700 rbl. Hipoteku parads 3562 rbl. 90 kap. Wajadsigais salogs — 170 rbl.

Jaunjelgawas aprinkis. Pahrmainas kara firgu eezirknu pahrsinu amatos. Par Warenbrokas kara firgu eezirkna pahrsini eezelts Ernsts Silaisgailis. (Elkschnu). XVI. kara firgu eezirkna pahrsina I. palihgs Peteris Kalninsch uf pascha luhgumu atlaists no deenesta un wina weetâ eezelts Indrikis Waskis.

Lubana. Osolneeku mahju saimneeks Ernsts Brutans sarihkoja 10. oktobrî drumas darbeem talku. Pusdeenas laikâ talzenus pazeenaja ar degwihnu un alu un baschi no teem tâ sadsehrâs, ka eesahka sawâ starpâ kildu, kas iswehrtâs par asinainu kauschanos. Kautinâ nahwigi eewainoja ar nasi Rehseknes aprinka, Drizanu pagasta Domeniks Skuschkowniks Domopoles pagasta Osipu Bogdanowu, kas nomira turpat pehz daschâm minutem. Skuschkowniku apzeetinaja. p.

Daugawpils. Schejeenes kreewu awise „Dwinskaja Misl" sodita ar 300 rbl.

Meschotne. Tagad no Jelgawas twaikonischi eet lihds Emburgai; tikai usplubduschâ uhdenî lihds Meschotnei. Tagad, kâ dsird, jau topot weikti preekschdarbi pee Leelupes bagareschanas starp Emburgu un Meschotni. Tâ ka Leelupe tur, ar maseem isnehmumeem, koti sella, 2—3 pehdu dsiła, tad eetaisischot dambjus, ar kureem domajot uhdeni usturet augstaku pahr normu un tâ eesahkt kugischu satiksmi ari starp Meschotni. Schi usnehmuma eerosinatajs ir Meschotnes firsts. Kugischu satiksmi starp Meschotni firsts gribot tapehz, ka domajot eerihkot lihdsâs keegeku zeplim, twaika maltuwei un kalku dedsinatawai ari wilnas pahrstrahdaschanas fabriku. Materiala fabrikâ strahdaschanai buhschot peeteekoschi.

— Nesen Lejas-Bulenu mahju saimneeks plahwis ar maschinu, sirgi no kaut ka sabijutschees un sahkuschi skreet, nosweesdami saimneeku no sehdekła un to wahrigi sabraukdami. Nelaimigajam eelaustas ribas, galwa un ziti lozekli gruhti eewainoti. Wina dsihwiba breesmâs.

— Semkopji weetejâ apkahrtnê tagad nodarbojas ar kartupelu nonemschanu, linu iswillschanu no mahrkeem, isklahschanu, sakņu augu nonemschanu un pat wehl ar wasaraja nokopschanu. Tâ Allschneneeku mahjâs atrodam wehl weselu lauku nenokoptas labibas. Saimneekam leelas raises par to naw. D.

Leepaja. Leepajas-Aisputes dselsszeksch. No sch. g. 1. oktobra lihds 17. aprilim 1914. g. uf Leepajas-Aisputes dselsszeła eewests jauns wilzeenu sarakstS, pehz kura tagad eet katru darba deenu tschetri pahri wilzeenu. Zaur schahdu jaunu eewedumu, zerams, publikai sagahdata leelaka ehrtiba. Pretschu wilzeeni Nr. 21 un 22, kuri ateet no Leepajas pulkst. 7 un 35 min. no rihta un no Aisputes pulkst. 10 un 45 min. no rihta, 21. oktobri neees.

Sch. g. 16. oktobrî tiks Dunalkas stazijâ atwehrta pasta nodała, kura isdaris wisadas pasta operazijas, isnemot naudas pahrwedumus, bet peenems suhtijumus kuweros lihds 200 rbl.

Ludse. Ludses laukfaimneezibas isstahde isdewusês labi. Weetejai Laukfaimneezibas Beedribai, kura isstahdi rihkoja, atlizees 150 rbl., kas nolemti kâ pamata kapitals nahkamai laukfaimneezibas isstahdei.

Rehsekne. Latgales Semkopibas Beedriba eesneegusi waldibai luhgumu, sarihkot Latgalê 16 wee-

---

— Tà ir.

— Kad schoriht babuja sinat par juhsu mitekli uf salinas, polizija gribeja tuhlin ismeklet salinu, nemot pee tam wehl palihgâ saldatus no meestina. Ja tas buhtu notizis, netizu, waj tad ari juhsu swaigsne jums buhtu lihdsejusi. Bet Wizeks wineem eeteiza usbrukumu salinai isdarit nakti. Tad juhs wisus labak wareschot saguhstit. Wini tam ari peekrita. Pehz pulksten 3 notiks usbrukums. Ja lihds tam laikam juhs nepaguhstat ismukt, tad buhsat pagalam.

— Waj juhs pasihstat Wizeku?

(Turpmak wehl).

Kometas deenâs.

Nokawejees stahsts.

(Beigas.)

Ap pulksteu 7 peewakarê peezi lihgsmi brauzeji aislidoja modernajâ elles maschinâ pa jauno Jelgawas schoseju. Jautrâ prahtâ bij ari zelwedis-schofers.

Wehl kaut kur pa to paschu laiku ari notika itin rosiga rihkoschanâs uf tâm paschâm kahsam. Meschpuhteju puischi un daschi apkahrtnes jauneeschi bij norunajuschi preeksch schi wakara kâ sawas jaunkundses iswadeem aranschet kaut ko labi originelu. No ganeem weenumehr ir nahkusi leelakâ gudriba. Tâ ari schoreis ganu sehns Pehzis bij tas, kas winu domam dewa noteiktu planu un wirseenu. Bija runats par to, kâ jazel goda wahrti, wirs kureem janostahda kahds iluminets transparents simbola weidâ. Bet kahds? — Taisisim kometi! — eesauzâs Pehzis, un kâ jauna gaisma usausa nobehdajuschos puischu dwehselê. Tapa pahrrunats, ka tiks usstahdita semes lode, preeksch kam eegahdaja apalu karasi ar nosistu kaklu, un tanî eestiprinaja swezi. Pahr scho semes lodi wajadseja nahkt jaunam kermenim — transparentam ar mirdsoschu asti, kas eetehrpj semes lodi. Uf kometas galwu buhtu rakstits: Weenotâ jauna dsihwiba! un wisam tam wajadseja dot reti originelu eespaidu.

Krehslai metotees, kad weesi bij sabraukuschi, plana autori kehrâs pee darba, un masâ laika sprihdî wahrti, preeksch kureem wiss bija sagatawots, bija gatawi. Tika nostahditas teem schkehrsam ari wajadsigâs kahrtis, lai waretu no wehlakeem atbrauzejeem peeprasit peenahzigo sastawas naudu u. t. t. Bet ne tik labi weizâs ar brihnischkigâ transparenta usstiprinaschanu. Stikla bumbai bij leela teekschanâs greestees ap sawu asi, pee kam gaisma tâs eekscheenê braudeja pawisam apdsist; kometas aste turpretim par wari teezâs mirdset semei garam tukschâ isplatijumâ. Puischi puhlejâs noswihduschi, nostahdijuschi tikai ganu Pehzi sawruhp, lai tas wehro, kad tuwosees sirmais ar lauzi un dod sihmi nostahtees pee sastawas.

Skreen, skreen, peepeschi atskaneja nakts tumsâ Pehtscha ustraukts sauzeens, kursch dsirdejis klusumâ automobila trokšni un manidams kaut ko melnu tuwojamees, usbudinajumâ newareja atrast pat, kâ lai apsihmê to, kas tuwojas. Istrauzetee puischi bij azumirklî lejâ no wahrteem un nogruhduschi sahnis sawus darba rihkus, nostahjâs abejpus' wahrteem uf muitas eekaleschanu. Kahrtis tee nemaf neatnehma, jo domaja, ka war wehl isnahkt kauleschanâs.

Tuk, tuk, tuk, tuk ... noskaneja aussis, melnums eegreesâs schiglâ gaitâ Meschpuhteju sehtswidû. Nakts bij deesgan tumscha, un pirms wehl puischi bij spehjuschi ko isschkirt, melnais breesmonis jau eetehrpa tos sawos petrolejas twaikos.

Neweens neka nedsirdeja, kas notika tahlak, tikai kad bija aprimis motora trokšnis, un tas jau bija garâm, sastawas sargi juta, ka tee guk apakschâ, un kaut kas guk teem wicsû. Dascheem bij ari wehl islizees, ka lejup kriht kaut kas gaischs un ar trokšni schkihst pret kaut ko zeetu. Wehl ilgi nekustejâs puischi, guledami sapinuschees sawâs bruhklenaju un egku saru wihtnês, lihds pahrleezinajâs, ka wairs nekas naw gaidams. Tad sahka zeltees tee augschup, taustidami sabelstâs weetas. Automobils bij gabalâ. Pee ratu kambara durwim tas bij sapinees mahzitaja kareetê, norahwis tai preekschu un palizis stahwot. Ta bibenâ guleja weens uf otra sakrituschi trihs Sarina bruhtgana brahli. Schofera, Salina un bruhtgana pascha nebija. Schofers ar Salinu, kas bija sehdejuschi pee stuhres preekschâ, bij aiskehruschees aiz kahrts un guleja lihds ar puischeem weenâ kopâ. Kahrtim wahrtus gahschot tee bij wisi notreekti reisê semê. Pats bruhtgans, redsedams, ka pahr to taisni kriht gaischais astainais kermens, bij wehl lezis un eelezis grahwî, pasaudejot tikai labo sahnu stehrbeli no Misinbahrda frakas, ar kura zeen. drehbneeku akademikis bij taisni domajis nodibinat sawu slawu Kursemê. Grahwis nebija gluschi saufs un otri sahni bruhtganam mirka slapjumâ. Roses esot seewas otrâ rihtâ lasijuschas pa kahpostdahrsu pahri grahwim.

Kad ziti katastrofu pahrzeetuschee bij zik nezik atschilbuschi un salasijuschi mahjineekus gahja bruhtganu raudsit, tee winu wairs neatrada. Nesinu, waj mans tauteets Sarinu Weesturs bij metis kahjas pahr plezeem pasaudetâs roschu buketes jeb swahrku stehrbeles dehl, jo zitu swahrku tam lihds nebija, jeb ari krisdamâ kometa bij tam padarijusi galwu skaidru, bet lihds schim pascham laikam kahjas naw notikuschas. Otrâ rihtâ pehz nelaimes gadijuma Pehzis pa brokasta laiku gan tschukstejis ziteem puischeem, ka salmu kaudse aiz rijas esot tahda kâ islodata, bet waj nu tam nedarbim war tizet.

Mahzitaju aisweda uf mahju Meschpuhteja atsperu ratos, un pehz wina sahka taisitees mahjup tantes ar saweem onkuleem. Ari brahleni jau runaja par firgu juhgschanu. Tikai abi skolotaji ar skrihweri palika wehl trihsrozigo stukolku spehlejot.

Merija schoriht iseebama ar brahleneem apskatit notikuma weetu, bij atkal panehmusi balto saules sargu. War tak zilweks atkal uselpot pa wezam un ussahkt jaunu Marlitas sehjumu. Waj tad nu wairs pawasaru nebuhs?!

tâs laukſaimneezibas kurſus, kur tee lihdſ ſchim wehl naw bijuſchi. Kurſi domati no nowembra mehneſcha ſahkot lihdſ pat pawaſarim. Par kurſu wadītajeem aizinati ſpezialiſti no weetejeem un ari no Latweeſchu Laukſaimn. Ekonomiſkâs Sabeedribas.

Ranna. Sadegušchi lopi. Kruklanbu mahjâs nesen kahdâ wakarâ nodega diwas kuhtis un ſadega daſchadas ſaimneezibas leetas, kà ari 16 aitas 1 tele, 12 wiſtas un 2 ſiweni. Saudejumi ſaſneedſ 720 rbl. Mahju nomneeks uſrahda, ka wina gans, 13 g. wezais Peters R., tihſchi aiſdedſinajis weenu, kuhti, no kuras uguns pahrgohjuſe uſ otru kuhti. Iſmekleſchana eeſahkta.

Borkowa (Latgalê). Lihdſ ſchim muhſu pagaſtâ kà iſnehmums wiſi 6 ſkolotaji bij latweeſchi. Ar ſcho mahzibas gada ſahkumu, kà „Dſ. W." rakſta, ſkolotaju ſaſtahwâ noteek mainas. Silgala ſkolas ſkolotajs Laipneeks teek pahrzelts uſ Andrupines pagaſtu un Kalnagala ſkolotajs Spalwinſch aiſees par pirmo ſkolotaju uſ Stukmanu pagaſta ſkolu. Winu weetâ nahks kreewu tautibas ſkolotaji.

Ahrſemes.

Tautu kauja pee minekli Leipzigâ, kuru tur ſchinîs deenâs atklahja, buhweja weſelus 15 gadus. Jau pagahjuſchâ gadusimtenî uſ Leipzigas kaujas 50 gadu jubileju eekuſtinaja jautajumu par ſchi peminekla buhwi.

19. oktobrî 1863. gadâ 214 wahzu pilſehtas kopigi ari lika pamata akmeni ſchim peminekliim. Bet ar to leeta ari beidſàs, jo no buhwes nekas neiſnahza. Tikai 1894. gadâ Leipzigâ nodibinatâ wahzu patriotu ſaweeniba par jaunu kehràs pee leetas tahlakwirſiſchanas. Saweenibas dibinatajs, architekts Klemens Thieme greesàs pee wahzu ſabeedribas ar uſſaukumu, wahkt naudu peminekla buhwei. Wahzu keiſars ſeedoja 10,000 markas, Leipzigas pilſehta 70,000 markas un ſemi peminekla zelſchanai. Teem peeweenojàs ari ziti ſeedojumi, gan leelaki, gan maſaki un tà ſanahza wajadſigà nauda. Wiſs peminekliis kopâ iſmakſâ 5 un pus lihdſ 6 miljoni marku (apm. 2,760,000 rbl.).

Pirmo lahpſtas buhreenu pee peminekla zelſchanas iſdarija 18. oktobrî 1898. gadâ, diwus gadus wehlak lika pamata akmeni, bet 1913. g. 13. maijâ buhwi nobeidſa.

Pats peminekliis ir milſu piramides weida buhwe, kas pazelas apmehram 40 aſu augſtumâ. Peminekliis atrodas Leipzigas deenwidos, taî weetâ, no kureenes Napoleons I. 18. oktobrî 1813. gadâ wadija Leipzigas kauju un wehlak dewa ſihmi atkahptees. Peminekli pehz Klemenſa Thiemes idejas zehlis architekts Bruno Smizs. Peminekli atſewiſchkâs dakâs ſimboliſetas trihs domas: peemina kritušcheem, wahzu tautas ſlawa un mahjeens nahkamàm paaudſem. Apakſchtelpâ, kurai 8 leeli pihlari peedod zehlu iſſkatu, redſami diwi kara wihri, kuri it kà nolikti miruſcheem par ſargeem. Widus telpâ ir plaſchs kupols ar ſtatujam un noſihmigàm gleſnam. Wirſejam kupolam ahrpuſê ir 12 ſtatujas, eekſchâ uſ kupola weidoti jahtneeku tehli, ſkaitâ 324, beſ tam ir ſtikla moſaikas uſ ſelta pamata. No peminekla galerijam ir ſkaiſta iſredſe uſ Leipzigu un apkahrtni. Peminekla preekſchpuſê apakſchâ ir milſigs reljefs ar kaujas ſkateem. Widû redſama erzengeła Mikela ſtatuja. Pee reljefa ſtrahdajuſchi 10 tehlneeki 3 gadus no weetas. Par peminekla milſigeem apmehreem war ſpreeſt no ta, ka erzengeła tehls ir apmehram trihsſtahwu mahjas augſtumâ. Pahr engeła tehlu ir uſraksts. „Gott mit uns" (Deews ar mums). Burti ir granita.

Peminekla preekſchâ iſrakts plaſchs tſcheirſtuhrains dihkis, kura uhdenî peminekliis atſpogułojas. Dihki eerobeſcho muhreti walni un apſtahdijumi.

Par wahzu keiſara weeſoſchanos Wihnê koti atſinigi iſſakas Wihnes awiſes. Schis apzeemojums norahdot uſ abu walſtu un winu beedrenes Italijas ſpehku un weenprahtibu. Beſ tam tizis nopeetmi pahrrunats Balkanu jautajums, kahdu ſtahwokli kurai no winàm ſchai leetâ eenemt.

Anglija. No Londones ſino par wilzeenu ſaduršmi „Charing Cross" peeſtahtnes tuwumâ. **4 paſaſcheeri nogalinati,** 20 gruhti eewainoti. Materialee ſaudejumi naw leeli.

Riga.

Paſinojums. Mana eeſwehtiſchanas mahziba jaunekleem ſahkſees ſch. g. 21. oktobrî. Luhdſu peeteiktees runas ſtundâs Dſirnawu eelâ 74, dſ. 25, pirmdeenâs un peektdeenâs no pulkſten 6—7 wakarâ, treſchdeenâs, zeturtdeenâs un ſeſtdeenâs no 11—12 pr. pusdeenas.

Mahzitajs E. Bergs.

Lauſchu labklahjibas weizinaſchanas beedriba. Juridiſku padomu ſneegſchanas weeta ſeeweetem turpmak wairs nebuhs atwehrta zeturtdeenâs, bet gan otrdeenâs no pulkſten 3—4 (leelâ Kihtera eelâ Nr. 4).

Jauna krahj-aiſdewu kaſe. Wakar atklahja Rigas Kaleju Beedriba ſawu Krahj-Aiſdewu Kaſi Marijas eelâ Nr. 41. p.

Otrà Rigas Galdneeku Beedriba, latweeſchu, pahrweetojuſi ſawu iſtableetu weikalu uſ Kalku un Kehninu eelu ſtuhri. p.

Baltijas kokſtrahdneeku arodneeziſkà beedriba patlaban nodibinas. Dibinataju ſapulze buhs nahkoſchu ſwehtdeen Tornkalna Latweeſchu Palihdſibas Beedribas telpâs. p.

Strahdneeku piluwarneeku wehleſchanas fabriku ſtrahdneeku ſlimibas pabalſtu kaſu ſtatutu apſpreeſchanài bij wakar noteiktas 60 fabrikam. p.

Nelaimes gadijumu pagahjuſchâ ſeptembrî bij 105, no kureem 19 beiguſchees ar nahwi (5 uſ dſelſszeła, 2 ugunsgrehkâ, 2 aiſ paſchu neuſmanibas, 2 no automobiła, 1 no ormana, 3 uſ trammaja, 1 no baba, 1 fabrikâ, 1 uſ kuga, 3 noſlihkuſchi), bet 86 wahrigi ſakropłoti (21 fabrikâs, 12 aiſ paſchu neuſmanibas, 10 uſ dſelſszeła, 9 uſ kugeem, 9 uſ buhwem, 7 no ormaneem, 4 no automobiła, 7 no pahrmehrigas alkohola leetoſchanas, 7 uſ trammaja). —ons.

Aplaupiſchana. Swehtdeenas wakarâ Atis Klawinſch gahjis pa Schampetera eelu uſ mahjam. Wairaki wihreeſchi uſbrukuſchi winam Schampetera eelâ, eewainojuſchi galwu un labo roku, nolaupijuſchi kabatas pulkſteni un maku ar naudu un aiſbehguſchi. p.

Sagłu pereklis. Pehdejâs nedelâs ſtipri wairojuſchàs eelauſchanàs ſahdſibas. Polizija drihſi pahrleezinajàs, ka organiſejuſês ſagłu banda un ſeſtdeenas nakti nahza tai uſ pehdam, **apzeetinot kahdus 20 ſagłus uſ weetas.** Banda bij eeweetojuſês Eliſabetes eelâ pret Wehrmana parku kahda nama pagraba telpâs. Sche wini ſapulzejuſchees uſ apſpreeſchanam un iſdalijuſchi ſawâ ſtarpâ „darbus", un pa deenam pee uguns ſchuhpojuſchi, ſpehlejuſchi kartis un ſaſtahdijuſchi planus. p.

Sahdſiba. 3. okt. atmuhkets Eliſabetes Nowizkas dſihwoklis Aleksandra eelâ Nr. 50 un noſagtas leetas par 353 rbl. p.

Jelgawa.

Pahrlabojums. „Latweeſchu Awiſes" 270. numurâ rakſtâ par Jelgawâ ſarihkoto iſſtahdi 4., 5. un 6. oktobrî, notikuſi kluhda tai ſinâ, ka min. numurâ ſtarp zitu ſinots: ka Medneſ ekonomijai peeſpreeſta II. godalga, ſudraba med., turpreti tai iſſtahdê **peeſpreeſts ſelta medalis.**

Jauni obligatoriſki noteikumi par margarina un zitu mahkſligu ſweeſtu pahrdoſchanu, par gałas un deſu pahrdotawam, par ugunsdroſchu materialu noliktawam un par trotuaru uſtureſchanu kahrtibâ iſſtrahdati no Jelgawas pilſehtas waldes, peenemti no pilſ. domes un apſtiprinati no Kurſemes gubernatora. Pehz teem margarins un ziti mahkſligi ſweeſti ir pahrdodami tikai atſewiſchki no gowju ſweeſta un pahrdoſchanas weetâ wajaga buht uſrakſtam weetejâs walodâs, kas par ſweeſtu ir; gałas tirgotawâs ſeenam wajag buht krahſotàm gaiſchâ ełłas krahſâ, grihdai krahſotai ełłas krahſâ waj ari no keegeleem waj aſſalta ar ſlihpumu; pahrdodameem galdeem no marmora waj ari zinka ſkahrdu apſiſteem, pahrdewejeem jawalkà balti preekſchauti un wiſadi jaeewehro tihriba. Ugunsnedroſchu materialu noliktawas, kà: linu, koku, malkas u. t. t. nedrihkſt eerihkot eekſchpilſehtâ, eezirknî ſtarp pilſ. grahwjeem, bet tahdas war buht pilſ. nomalês, pee kam linus war kraut tikai muhra noliktawâs waj pagrabos; ari pilſ. nomalês ſcho materialu noliktawas eerihkojot jaeewehro ſinami noteikumi. Namu ihpaſchneekeem jaeewehro un jauſtura kahrtibâ trotuari pee ſaweem ihpaſchumeem ar gludu wirſpuſi un no tahda materiala, kahdu to pilſ. walde praſa. Schee noteikumi nahk ſpehkâ no 16. oktobra.

Maſgadeji ſagleni. Juris L. no Petera eelas Nr. 18 ſinoja polizijai, ka 11. oktobra pehzpuſdeenâ, ſargajot Saknu dahrſa eelâ uſ Jakobſona ihpaſchuma ſakrauto materialu, tam nepaſihſtami puikas noſaguſchi kirweli, ahmurinu, un iſ beſ uſraudſibas atſtahtâ kamſola kabatas wezu mazinu ar 20 kapeikam. Polizija minetos puikas drihſ ween iſſinaja. Iſrahdijàs, ka tee ir winai jau paſihſtamee ſagleni Woldemars Spalitis 14 g. wezs, Ernſts Leepa — 12 g. wezs un Karlis Melderis. Pirmee diwi atſinàs ſahdſibâ un atdewa noſagto kirweli un ahmurinu.

Walſts iſ publikas.

No Kaibinſkas (Tomſkas gubernâ). Atſaukums. „Latweeſchu Awiſchu" 136 numurâ no 24. nowembra 1912. gada ir eeweetota garaka korefpondenze, kuras ſaturs galwenâ ſinâ wehrſts pret mani. Bet tà ka minetàs korefpondenzes autors „Kaibuts," ignoredams weetejàs ſkolas ſtahwokli un manus dſihwes apſtahkłus, leetu apſkata weenpuſigi un rakſta nepateeſas ſinas, tad man ir jaſaka ſekoſchais: Skolas ehkas ſche pawiſam naw. Rudenî 1911. g. es ſche eeradees, dariju weetejai ſabeedribai ſinamu, ka ſkola teek atwehrta no tautas apgaiſmoſchanas miniſtrijas, weenklaſiga, preekſch ſehneem un meitenem un ka preekſch eeſtahdes ar behrnu kopdſihwi ir wajadſigas ſliktakâ gadijeenâ tſchetras iſtabas: klaſe, diwas behrnu gułamas iſtabas un weena iſtaba ſkolotajam, un ka pehz ſcho ſkolu inſtrukzijam ſkołâ behrni ir peenemami ne wezaki par 12 gadeem. — Ar wahrdu ſakot, dariju ſinamu, kas ir wajadſigs preekſch ſkolas organiſeſchanas. Praſiju daſchas ſkolas leetas un telpas, ko ſabeedriba pehz lehmuma jau agrak bij apnehmuſees dot, bet man atbildeja, ka tahdu telpu neeſot un mani noſtahdija jo nepaneſamâ ſtahwokli: preekſch wiſas ſkolas man pilnâ leetoſchanâ bija 1 iſtaba. Es aiſrahdiju, ka telpu nepeeteek, bet daſchi teepdamees teiza: „Telpu deeſgan.. Kam ſkolotajam wajag atſewiſchkas iſtabas!" Tà nahza daſchadi pahrmetumi par to, ka ſkolotajs praſija no ſabeedribas lehmuma iſpildiſchanu. Kad aiſrahdiju eegahdat klaſes lampu, tad dſirdeju atbildi, ka lai plehſchot ſkalus, lai kurot ugunskuru! Peenahziga klaſes lampa tà ari netika eegahdata un behrneem pa wakareem bij jaſehd pustumſâ. Kad aiſrahdiju kahdas war buht no tam ſekas, bij atbilde: „Ja kahds ſaſlims, tad preekſch tam ir ahrſts." Kad bij japahrtaiſa ſkolas galdi un kad par to dariju ſinamu, tad kahds teiza: „Ja ſkolotajs grib mahzit behrnus, tad ſaſahgè apſes blukiſchus un pee teem tupini behrnus uſ grihdas un mahzi!" — Mineto faktu laikam peetiks, lai redſetu kahdi eeſkati ſche walda atteezibâ pret ſkolu un ſkolotaju. Un tà tad man gan bija jadſird daſchdaſchadi nepelniti apwainojumi un pahrmetumi, bet es ſche eerabees, ar pirmo wahrdu tuhlit wiſus par „meſchoneem," kà to „Kaibeets," ſlehpdamees aiſ pſeidonima, rakſta, apſweizis neeſmu.

Lai ſkołâ ſkolenus waretu peenemt ari wezakus, nekà behrnu wezums inſtrukzijâs ir noteikts, tad es par to ſawâ laikâ gahdaju un kad babuju wajadſigo rakſtu ar atteezigo aiſrahdijumu, tad rudenî 1911. g. ari ſkołâ peenehmu lihdſ 14 gadus wezus. No ſkołâ peenemteem nekahda makſa netika nemta. Ar daſcheem no 15—18 gadus wezeem, kuri wehlejàs mahzitees, bet kuri kà ſkoleni wezuma dehł — pehz ſkolu noteikumeem — newareja tik peenemti, un kureem galwenâ ſinâ bij jagatawojas uſ eeſwehtiſchanu, man nekas zits neatlika, ka nodarbotees ar wineem priwati, pehz ſtundam un par priwatu nodarboſchanos katram pa 2 rbl. par mehneſi nebij jamakſâ.

Schis atſaukums latweeſchu walodâ un kopija no ſchi atſaukuma kreewu tulkojumâ teek eeſuhtiti weetejam tautſkolu inſpektoram.

Skolotajs T. Geide.

Kaibinſkâ, 12. ſeptembrî 1913. g.

Telegramas

15. oktobrî (28. okt.).

Walſts domes tuwakà darbiba.

Tuwakâ nahkotnê walſts domê eeſneegs ſtarp zitu apſpreeſchanai likumprojektus: par paſtiprinatu kugu buhwi 1916.—1920. gadam; par automobiłu kara klauſibas eeweſchanu; par kreewu walodas eeweſchanu Somijâ par dariſchanu walodu; par ſoda paſtiprinaſchanu pret huliganeem; par apgabalteeſu dibinaſchanu Pjatigorſkâ, Bachmutâ un Daugawpilî; jaunu preſes likumu; likumprojektu par gaiſa aiſſardſibu no ſabojaſchanas ar fabriku duhmeem u. w. z.

Walſts domes atklahſchana,

kà „Pet. tel. agent" ſino, notika 15. oktobrî pulkſten 2,30 min. pehz pusdeenas.

Turki iſdſen greekus

no Trakijas. Katru deenu Konſtantinopolê eeronas ſaldatu pawadibâ greeku iſraiditee un dodas uſ Solonikeem.

Peterburga. Eeradàs ſeemeku zełotajs Nanſens un turès preekſchlaſijumus. Pehz tam doſees uſ Kriſtijaniju.

Maſkawa. Dabas ſinatnu weizinataju beedriba eewehleja Kokowzowu par ſawu goda beedri.

Helſinforſa. Swejneeki wehl atrada 7 lihkus no „Weſtkiſten" paſaſcheereem un laudim. Starp teem ir ari kapteina Erbuma lihkis.

Romanowſkaja-Kubanſkaja. No Hutoras zeetuma iſbehdſa 6 katordſneeki. Guhſtot 2 no wineem noſchahwa, 2 eewainoja, 1 padewàs, 1 aiſbehdſa.

Odeſa. Eeradàs juhras miniſtris un doſees uſ Nikolajewu.

Minſka. Apzeetinati 10 ſchihdu agenti, kuri nodarbojàs ar ſemneeku ſlepenu pahrweſchanu pahr robeſchu.

Nowotſcherkaſka. Nowopetrowâ nomira armehri 5. Jaunu ſaſlimſchanas gadijumu naw. No pat ſehrgas ſahkuma ſaſlimuſchi 34 un **wiſi nomiruſchi.**

Kuldſcha. Pa nemeereem Kuldſchâ **nogalinati** 2 generali, 4 ofizeeri un 20 ſaldati.

Roma. Kokowzowa weſelibas ſtahwoklis eewehrojami labojees.

Atbildigais redaktors **R. Purinſch.**
Iſdeweja: **Sabeedriba „Latweeſchu Awiſes."**

J. Mednis

pulkstenu pahrdotawa

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 49.

Eewehl leelâ iswehlê tikai labus un isturigus

kabatas pulkstenus,

selta, sudraba, tehranda un nikela wahkos. Pultstenu kehdes, selta, sudraba, talmija u. z. metala.

Regulatorus, galda, seenas, modinamos un musikas pulkstenus.

Laulibas un ziti gredseni

par lehtàm zenam.

Pulkstenu islaboschana teek lehti un labi isdarita.

Torgs

uf osola un oscha kokeem

tiks sch. g. **30. oktobri** noturets pee **Skurstenmuischas Fabrikmeschsarga** (pahr Eleju).

Skurstenmuischas Walde.

Kato dara

Neatmirstoet apwaizatees. Eesuhteet tikai sawu pareiso adresi (par atbildi 7 k. mar.). Mehs sums peesuhtisim paskaidrojumus, zik weegli juhs wareet pee sewis mahjâ strahdajot

50, 100 rbl. un wairak mehnesî nopelnit zaurn g.

Sinaschana naw nebuht wajadsiga. Tehlums nawno swara. Peedahwajums ir pilnigi pareiss, katram peejams un nekaskopejs ar agenturam.

Tomas H. Wittik Kunau un Ko.

St. Peterburgâ, Newskij pr. 40—42. — 8.

Отд. Москва, Красн. вор. д. Афремова.

„Eleganz"

pretim Tukuma stazijai.

Senak pa eelam staigajot
Wareja ahkstus nowehrot:
Bikses lihdf zeleem usrotitas,
Swahrkeem peedurknes atlozitas;
Apkakle pahri ausim usfleeta,
Bose rokâ — wisai schaufmiga,
Daschureis bailes no tahda kluwa
Ja nebij kur eemukt mahja tuwa.
Tagad, zik manim wehrojams,
Tahds baidekliš wairs naw eeraugams.
Kur tahdi zehluschees bij, kurp tee gahja?
Kursch winu gaitu gan issinaja?!
Laikam gan waina bij ta,
Nesinaja tahda weikala,
Kur zilweku modes apgehrbi
Buhtu ikkatram pehrkami.
Tagad, kur **„Eleganz"** watâ wehris,
Katram peetams schis weikals ehrts;
Tur modernakee greznee apgehrbi,
Ne kungeem ween, — bet dahmam pehrkami.
Tadehk lai katrs, kas zeena glihtumu,
Leek wehrâ, kur war rast scho weikalu.
Neweenam tur par welti nebuhs jastaigâ,
Ja tikai ir zik nezik naudas kabatâ.

„Eleganz"

pretim Tukuma stazijai.

Kinomechaniku Kursi

Rigâ, Karlines eelâ 17, dz. 25, otrâ eeeja no Annas eelas.

Kursos sagatawo Kino-teatru waditajus, bilschu demonstratorus, naftas motoru waditajus un elektrotechnikus. Atsewischka kursa ilgums 2—3 mehn. Skatotees pehz kursa apmekletaja spehjam un isglihtibas.

Mahziba noteek pa deenu un wakaros no 7—10.

Prospekts uf peeprasijumu pret 7 kap. marku.

Jaunus kursu apmekletajus peenem darbdeenâs no 9—11 un no 6—8 w. Swehtdeenâs no 10—12 deenâ.

„Rigas Basars" Jelgawâ, Katoku eelâ 12,

Katrinas eelas stuhrî.

Ej, kur eedams, wisur salst,
Dubli sahk uf eelam kalst,
Termometers skaidri rahd,
Ka seema jau ir tuwu klaht:
Laudis ees kà stinguschi,
Kad nebuhs paguwuschi
Sew siltas drehbes gahdat.
Tadehk wisi steidsatees ar,
Kuri tik ween grib un war,
Pirkt sew siltus apgehrbus
Un skaistus, reti labus.
Lai Jums nebuhtu daudz staigat
Un pehz weikala klaigat,
Kur buhtu wiss atrodams,
Neween folams, bet rodams:
Jr weikali schim un tam
Bet schahds ir „Rigas Basaram".
Uf Katrin's eelas stuhra,
Kursch tikai tur wehl truhka.
Tam numurs ir **diwpadsmit,**
Tur **Brandta kungs** nu miht,
Tur drehbes labas, lehtas
Preeksch katra tur schuhtas.
Skolneekeem pehz modes,
Kahdas uf semes lodes,
Uswalki schuhti stipri,
Stahw ar' itin nipri.
Kungeem, dahmam iswehles
Jf Wines un Parises
Jaunakeem nu modeleem;
Pateesi! tas ir un arweenu buhs,
Ka tahdas drehbes zitur nedabus.
Bet, ja nu kahds grib labas drahnas guht,
Un tuhdaf pehz tam par kungu kluht,
Tad ir weikali schim un tam,
Bet tahds ir „Rigas Basaram".

Mans

manufakturpretschu, kungu un dahmu garderobju weikals

no Katoku eelas № 26. **pahrweetots no 25. augusta 1913 gada**

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 18, jaunbuhwetâ Grafsmana namâ.

Sch. Hirschmann.

Mahjas grahmatas

peedahwà

Grahmatruhpneezibas Ekonom. Sabeedribas,

agrak **G. Landsberga,**

grahmatu un rakst. leetu tirgotawas nodaka

Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 7.

Krahsojeet mahjâs

tikai ar ihstàm

Heitmanna krahsàm

Alissargu marka:

Lapsas galwa swaigsnê.

Dabujamas apteeku preeschu weikalôs.

? Kur ir tagad ?

Rigâ lehtu galoschu magasina 1., 2 un 3. sortes galoschas, **par fabrikas zenam**

Suworowa eelâ 24-26.

Senak **Kalku eelâ Nr. 10, sehtâ.**

Augstzeenibâ

J. A. Smorgonsky.

Tuhlin isihrejami:

2 dsihwokli no 2 istabam un lehka,
2 dsihwokli no 1 istabas ar lehki un
1 maza istaba. Oscha eelâ Nr. 2, pee Masajeem wahrteem (blakus Filosofu eelai).

Mass dsihwoklis

isihrej., aiz pils **Weinboma namâ.**

A. N. Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawa

Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 4

eeteiz wislabakâs

papirosu tschaulites (hilses)

if pascha auto-mech. fabrikas sem nosaukuma

„Gotthard",

starp tàm: koka kastitês pa 250 gabalu, kà ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitê un „Zarskija" ar glihtu walkts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Halis** 1/4 mahrz. 46 kap., 1/8 mahrz. 23 kap. **Gostina** spezialtabaka: „Typen. Звѣзда" nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peeprasitàs sortes par lehtàm zenam.

NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.

Tabaka 3. sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

Akziju Sabeedribas

J. Hertel

apteeka preeschu pahrdotawa,

Jelgawâ,

Pasta eelâ Nr. 13,

peedahwà wisus

uf scho arodu atteezoschos artikelus.

Jsgudrojumus,

kuri praktiski ismantojami, meklê **Theune & Co.,** Berlinê 48, Friderícha eelâ 249. Sarakstischanâs wahziski, angliski un franziski.

Latweeschu Jsglihtibas Beedr.

Publiskà lasitawa

Marijas eelâ Nr. 46, dz. 16 (sehtâ) atwehrta katru deenu no plkst. 5—9 wakarâ, swehtdeenâs no pulksten 2—4 pehz pusdeenas. Eeeja 2 kap.

Te tee pelni, te nadsini,
Te ismihtas druwmalites — —
Te lâtweeschi plehsuschees:
Tik ween pahri palizees!

„To walodu saujâ turi,
Nepalaid pawehjâ!
Aiseet laiks ar sehtuwiti —
Winsch scho druwu darinaja."

„Winsch apsehja, eedarija,
Leek, laj dihga dihdsinâs:
Jk nadsina — wihra ware,
Wihrs ik pelnu puteklischa."

R. L. B. Latweeschu musejs

(Rigas Latw. Beedr. namâ)

publikai atwehrts pa **swehtdeenam no plkst. 10—12½ deenâ** un **treschdeenam no pulkst. 11—12 deenâ.**

Eeejas maksa 30 kap., skolneekem **15** kap., skolneekeem weenkopus pa skolam waj klasem **10** kap.

Musejâ jaeerodas laikâ.

Museja pahrsinis.

Spezials tirdsneezibas nams

kungu, dahmu un behrnu zepurem

A. Fleischmann.

peedahwà no sawa iswehletà krahjuma

silzas un kaschoka

kungu zelojumu zepures un dahmu sporta zepures.

Rigâ, Marijas eelâ 13, magasina 17.

Filiale III linija 36 Berga Basarâ.

Peenem it wisas kaschoku reparaturas.

Dib. 1887. g.

Dib. 1887. g.

Drukets Grahmatn. Ekon. Sab., agr. G. Landsberga drukatawâ, Jelgawâ.